

Begraven van lijken, begraafplaatsen en begrafeniskosten.

(Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs; Nota van Wijzigingen)

op het begraven en de begraafplaatsen, in art. 179 *m* aan hunne zorg toevertrouwd.

Op begraafplaatsen, op het grondgebied eener andere gemeente gelegen, kan het toezigt slechts door het bestuur der gemeente, waarin de begraafplaats zich bevindt, worden uitgeoefend. De magt der gemeentebesturen is beperkt tot den kring hunner gemeente. Omtrent het toezigt, op gemeenschappelijke begraafplaatsen te houden, kunnen bij de gemeenschappelijke verordeningen, door de gemeentebesturen met inachtneming van art. 121 der gemeentewet te maken, regelen worden gesteld.

Art. 26. Zoo als reeds hierboven is opgemerkt, kan men de aanstelling van beambten voor gemeente-inrigtingen, die ten koste der gemeente zijn aangelegd, niet aan de gemeentebesturen onttrekken.

Het artikel legt niet de verplichting op tot aanstelling van doodgravers en opzigtters, ook waar zij niet noodig zijn, maar wijst alleen de magt aan die hen zal aanstellen. In elke gemeente zal echter wel iemand behooren te wezen, die onder het oog van burgemeester en wethouders toezigt op de algemeene begraafplaats houdt.

§ 3. Van de begrafeniskosten.

Art. 35. Wanneer de wet aan godsdienstige gezindten het regt geeft om ten behoeve van hare leden bijzondere begraafplaatsen aan te leggen, dan behoort zij ook een waarborg te stellen, dat de daarop te heffen regten niet te hoog zullen zijn.

Dit toezigt heeft de Staat zich steeds voorbehouden. Volgens art. 25 van het decreet van 23 Prairial XIIde jaar moesten, niettegenstaande het uitsluitend regt tot levering van lijkkoetsen en alle andere zaken, voor de begrafenis benodigd, bij art. 22 aan de kerkfabrieken werd toegekend, de hiervoor te betalen kosten door de burgerlijke overheid worden geregeld. En bij de wederinvoering van dat decreet werd, op 's Konings last, door den administrateur voor het binnenlandsch bestuur den 16den September 1828 bepaald, dat de tariven van begrafenisregten op de bijzondere kerkelijke begraafplaatsen aan 's Konings goedkeuring moesten worden onderworpen. Aan dit voorschrift voldoen dan ook de kerkelijke besturen, zonder dat daaruit eenige ongelegenheid is ontstaan.

De vergelijking der begrafeniskosten met schoolgelden, waarop in het verslag wordt gedoeld, gaat niet op. Het voorschrift van art. 23 der wet van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103) stelt de gemeentescholen open voor ieder, die zijne kinderen niet op bijzondere scholen onderwijst kan laten genieten, uit hoofde van de daaraan verbonden kosten. Zoodra er echter in eene gemeente bijzondere begraafplaatsen voor de verschillende godsdienstige gezindten zijn aangelegd, en uit dien hoofde geen afzonderlijke gedeelten op de algemeene begraafplaats voor die gezindten zijn aangewezen, zullen de lijken van hen, die tot zoodanige gezindten hebben behoord, niet op de algemeene begraafplaats worden begraven. Liet men de regeling van begrafeniskosten op bijzondere begraafplaatsen geheel over aan de kerkelijke besturen die ze hebben aangelegd, men zou dan tevens moeten zorgen, dat op de algemeene begraafplaats afzonderlijke kerkelijk ingerichte vakken wierden bestemd voor de begraving van de zoodanigen, die, uit hoofde van de kosten voor het gebruik der bijzondere begraafplaats, aldaar niet ter aarde kunnen worden besteld. En hiertoe kan men de gemeenten niet verplichten.

Art. 38. De beide hier bedoelde gevallen staan niet gelijk. Wanneer eene begraafplaats volgens de thans bestaande verordeningen op een afstand van 35 ellen van de bebouwde kom is aangelegd, heeft het bestuur, dat haar oprigtte, aan de wet voldaan, en de billijkheid vordert, dat men het niet tot het aanleggen eener nieuwe begraafplaats verplichte. Heeft daarentegen een bestuur aan de begraafplaats niet de uitgestrektheid gegeven van tien maal de oppervlakte, benodigd voor het getal der aldaar jaarlijks te begraven lijken, dan kan het niet aan de verordeningen voldoen, welke het roeren van graven binnen een tijdvak van tien jaren verbieden. In strijd dus met de wet en met den eerbied aan het stoffelijk overschot van menschen verschuldigd, zou men in zoodanig geval verplicht zijn, lijken, die nog niet geheel verteerd zijn, op te graven, om voor andere plaats te maken. Dit kan de wet niet toelaten, en de begraafplaatsen, die in dat geval verkeerden, zullen moeten gesloten worden zoodra er met inachtneming van de voorschriften dezer wet de gelegenheid tot begraven ontbreekt.

Indien aan eene gezindte het gebruik harer begraafplaats wordt ontzegd, op grond dat deze niet overeenkomstig de bestaande verordeningen is ingerigt, dan kan men niet beweren, dat aan die gezindte onrecht wordt aangedaan. Zijn toch die begraafplaatsen vóór de wederinvoering van het decreet van 23 Prairial XIIde jaar aangelegd, de kerkelijke besturen hebben zich dan niet te

beklagen, daar hun dan het gebruik dier begraafplaatsen gedurende 30 jaren is vergund, hoezeer deze niet aan de verordeningen voldeden. Zijn zij echter na dien tijd aangelegd, en hebben de besturen er toen geene uitgestrektheid aan gegeven die door het verbod om graven binnen tien jaren te roeren werd gevorderd, zij hebben dan de gevolgen hunner handelwijze aan zich zelf te wijten. Hebben bijzondere personen het regt op het begraven in een bepaald graf op die begraafplaats gekocht, de billijkheid eischt dan, dat zij door kosteloozen afstand van grond op de nieuwe begraafplaats schadeloos worden gesteld, even als bij de wederinvoering van het decreet is geschied.

Ten gevolge van de gemaakte opmerking heeft de redactie van het tweede lid eene wijziging ondergaan.

Art. 39. De bedoeling is, zoo als in de Memorie van Toelichting is gezegd, om alleen in bijzondere omstandigheden begraafplaatsen binnen den in art. 37 bepaalden afstand van de bebouwde kom te laten bestaan. Daaraan is de uitdrukking: *in geval van noodzakelijkheid* toe te schrijven. De Regering ziet er echter geen bezwaar in, die uitdrukking te doen wegvallen.

Art. 40. De voorgestelde termijn van vijf jaren schijnt voor Amsterdam niet te lang om de zaak ingevolge de bepalingen dezer wet behoorlijk te regelen.

Art. 41. Voor vereenigde gemeenten en voor andere, waar nieuwe begraafplaatsen zijn aangelegd, of waar herziening der begrafenisregten dringend noodig was, zijn de tariven goedgekeurd, doch slechts voor een zekeren termijn. Wanneer de wet tot stand komt, zullen alle tariven aan de voorschriften dezer wet behooren te worden getoetst.

De voorgestelde termijn, binnen welken die herziening zal plaats hebben, is thans nog met een jaar verlengd.

Ten aanzien van de herziening der tariven voor bijzondere begraafplaatsen meent de Regering naar het boven aangevoerde te mogen verwijzen. Onder de bepalingen in art. 42 bedoeld zijn alleen de zoodanige te verstaan, die door het openbaar gezag zijn uitgevaardigd.

Art. 42. Intrekking van art. 53 en volgg. van het Burgerlijk Wetboek schijnt niet noodig. Die artikelen toch worden door deze wet slechts aangevuld, en kunnen dus nevens deze wet blijven bestaan. In het voorschrift van art. 14 van het Strafwetboek komt bij de invoering dezer wet geene verandering en het kan derhalve in wezen blijven.

's Gravenhage, den 13den September 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

[VII. 6.]

NOTA VAN WIJZIGINGEN [Zie dit wets-ontwerp op
bladzz. 131—135 dezer *Bijlagen*.]

Art. 1. In den 8sten regel de woorden: *of andere nabestaanden* weg te laten, en achter *overledene* in te lasschen: » of zij."

Art. 2. Achter het woord *aangespoeld*, in te lasschen: » of al-
» daar drijvende gevonden."

Art. 3. Aan het slot van dit artikel te voegen: » en waarop
» gehandeld zal worden met de lijken der in Nederland overledenen,
» die buiten het Rijk zullen worden vervoerd."

Art. 4. Achter dit artikel als 4de zinsnede te voegen: » In
» gemeenten, waar het vorderen dier verklaring voor de ingezetenen
» of de gemeentekas te bezwaren zou zijn, kan het bepaalde bij
» de 2de en 3de zinsnede, onder Onze goedkeuring, worden na-
» gelaten."

Art. 6. In den 3den en 9den regel in plaats van: *burgemeester*
en wethouders, te lezen: » den burgemeester."

Art. 9. In den 2den en 3den regel, in plaats van: *van wege*
burgemeester en wethouders, te lezen: » door den burgemeester."

Achter dit artikel als 2de zinsnede te voegen: » Wordt de afgifte
» van het lijk geweigerd, dan zijn de personen, met het vervoeren
» van het lijk belast, bevoegd, de woning, waar het zich bevindt,
» binnen te treden, mits in bijzijn van den burgemeester."

Art. 10. In den 2den regel, in plaats van: *door burgemeester en*
wethouders, te lezen: » door den burgemeester."

Begraven van lijken, begraafplaatsen en begrafeniskosten.

(Nota van Wijzigingen.)

Art. 11. In den 2den regel, in plaats van: *burgemeester en wethouders*, te lezen: » den burgemeester»; en in den 3den regel, in plaats van: *regterlijk bevel*, te lezen: » bevel van het regterlijk » gezag."

Art. 16. Voor het woord *getal*, te stellen: » gemiddeld"; en achter *aldaar*, het woord: » jaarlijks."

Art. 18. In den 4den regel te laten wegvallen de woorden: *behoorlijk afgescheiden*.

In den 5den regel, vóór het woord *gedeelte*, in te lasschen: » en » van eenen afzonderlijken ingang voorzien."

Achter het artikel als 2de zinsnede te voegen: » De afscheiding » dier gedeelten geschiedt op de wijze in art. 17 bepaald."

Art. 19. Achter het woord *wordt*, in den 1sten regel, in te lasschen: » op de algemeene begraafplaatsen"; en in den 3den regel de woorden: *op de begraafplaats*, weg te laten.

Art. 20. In den 1sten regel, achter *graf*, te stellen: » op de » algemeene begraafplaats"; en de woorden: *zerken of kruisen te plaatsen of*, in den 3den regel, weg te laten.

Achter het artikel als 2de zinsnede te voegen: » Op die begraaf- » plaats wordt aan elk het plaatsen van zerken of kruisen op de » graven zijner nabestaanden of vrienden vrijgelaten."

Artt. 22. In plaats van het woord *bewaard*, aan het slot van het artikel, te stellen: » begraven."

Art. 38. In den 6den regel, achter het woord *zij*, in te lasschen: » terstond."

Art. 39. De woorden: *in geval van noodzakelijkheid kan*, in den 1sten regel, te laten wegvallen. Het artikel aldus te laten aanvangen: » Door Ons kan, in het belang eener gemeente, het be- » houden der thans aldaar bestaande begraafplaatsen" enz.

Art. 41. In plaats van 1860 te stellen » 1861."